

LÄNSSTYRELSEN
Södermanlands län

Dnr: 511-11340-2004

Bevarandeplan för Natura 2000-område Skimraskogen (SE0220429) Nyköpings kommun, Södermanlands län

Natura 2000-kod: SE0220429

Områdets namn: Skimraskogen

Totalareal: 21 ha

Upprättad av: Länsstyrelsen i Södermanlands län

Fastställd av Länsstyrelsen: 2007-03-06

Områdestyp: Natura 2000 område enligt Habitatdirektivet

Status: Godkänt av Regeringen 2001-06-20

Ägandeförhållanden: Privat

Skyddsform: Naturreservat 2004-05-10.

Fastighetsbeteckning: Sättersta-Ökna 2:1, Sättersta-Ökna 2:10 och Sättersta-Ökna 2:18

Ekonomiskt kartblad: 9H7g och 9H6g

Innehållsförteckning

Områdesbeskrivning	3
Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet	3
Ingående arter enligt habitatdirektivet	3
Bevarandesyfte.....	3
Förslag till bevarandemål.....	3
Beskrivning av naturtyper/arter i området	4
Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?	5
Gällande regler.....	6
Bevarandestatus idag	6
Förslag till bevarandeåtgärder med tidplan	7
Uppföljning av bevarandemål.....	7
Exempel på arter i området	7
Referenser	8
Inventeringar	8
Kartor se bilaga	8

Områdesbeskrivning

Skimraskogen utgörs huvudsakligen av gammal grandominerad barrskog på frisk till fuktig marktyp. Området är lätt kuperat med några smärre kärr och dalgångar. Berggrunden består främst av gnejsgranit med stråk av mera lättvittrad gnejs vilket avspeglas i den goda boniteten. Variation finns inte bara i topografi utan även vad gäller bonitet och skogens ålder. Inom den centrala delen finns flera källpåverkade dalgångar i vars fuktiga/våta partier man kan påträffa en ovanligt rik flora av skuggfördragande arter. Exempelvis växer här ett av länets största bestånd av skogsbräsmå, rikligt med gullpudra, spindelblomster, källpraktmossa, rödgul trumpetsvamp m.fl. Området hyser en mängd olika svampar, till exempel fjällig taggsvamp, grangräticka, rosenhatta och skarp dropptaggsvamp. I reservatet finns även höga bevarandevärden kopplat till gamla träd och döda träd. Exempel på arter här är grön sköldmossa, vedtrappmossa, kortskaftad ärgspik, gammelgranlav och lunglav.

Området är av riksintresse för naturvården enligt 3 kap 6 § miljöbalken.

Skimraskogens Natura 2000 område är också naturreservat. Reservatet heter Timmermon.

Ingående naturtyper enligt habitatdirektivet

Naturtypskod	Naturtypernas namn	Areal (ha)
9010	*Västlig taiga	9
9050	Näringsrik granskog	12
	Totalareal naturtyp:	21

**Prioriterad naturtyp*

Arealen kan komma att ändras efter basinventeringen

Ingående arter enligt habitatdirektivet

1386

Grön sköldmossa

Buxbaumia viridis

Bevarandesyfte

Det övergripande syftet med Natura 2000-området är att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för de i området utpekade naturtyperna och arterna så att området bidrar till den biologiska mångfalden i landskapet och länet.

Syftet med Skimraskogens Natura 2000-område är att bevara ett naturskogsområde som hyser ett stort antal rödlistade arter knutna till naturskogar och barrsuccessioner.

Förslag till bevarandemål

Målen kommer att preciseras efter att kommande basinventeringar utförts.

**Västlig taiga*

Areal

- ❖ Arealen västlig taiga får inte minska i framtiden.

Struktur/funktion

- ❖ Död ved av olika trädslag skall förekomma med minst 20 kubikmeter/hektar.

Typiska arter

- ❖ För naturtypen typiska arter skall finnas kvar och ej minska i antal.

Näringsrik granskog

Areal

- ❖ Naturtypsarealen ska vara minst 12 ha.

Struktur/funktion

- ❖ Död ved av olika trädslag skall förekomma med minst 20 kubikmeter/hektar.
- ❖ Inslaget av lövträd och lövbuskar, främst hassel, skall finnas kvar och öka.

Typiska arter

- ❖ För naturtypen typiska arter skall finnas kvar och ej minska.

Grön sköldmossa

- ❖ Lämpliga substrat för grön sköldmossa skall finnas i området och/eller i dess närhet.
- ❖ Mängden död ved av gran skall inte minska i omfattning.

Beskrivning av naturtyper/arter i området

***Västlig taiga**

Gammal grandominerad skog med stort lövinslag av främst asp men här finns även flera ganska gamla och grova ekar. Här finns också spridda grova granlångor och även gamla starkt förmultnade lågor av både barr och lövträd. Den östra delen av området är en nyckelbiotop.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus för naturtypen:

- ❖ Viktiga substrat i skog med naturlig dynamik är död ved, t.ex. grenar, torrträd, lågor m.m. i olika nedbrytningsstadier som vedlevande arter är beroende på rik tillgång av, gamla och grova träd med för epifyter speciell barkstruktur samt tjocka förnalager för svampar i anslutning till främst äldre granar.
- ❖ Lång skoglig kontinuitet är viktig för svårspredda arter av insekter, spindeldjur, landsnäckor och vissa lavar, mossor och svampar.
- ❖ Grova träd med kraftiga kronor är potentiella boplatser för rovfåglar.
- ❖ Död ved som vindfällen, lågor, grenar, kvistar och stubbrester får ej flyttas eller bortföras.
- ❖ I naturtypen får ej förekomma skogliga åtgärder som avverkning eller förberedelser till avverkning, gallring, plockhuggning, dikning, plantering eller markberedning.
- ❖ Enstaka skogliga ingrepp kan i undantagsfall tillåtas för att gynna rödlistade arter.
- ❖ Brand som naturvårdsåtgärd får tillåtas på lämpliga marker för att gynna arter som utvecklas vid denna typ av störning.
- ❖ I områden med störningskänsliga djurarter skall organiserat friluftsliv som kan inverka negativt på t.ex. häckningsresultat, undvikas.

- ❖ Opåverkade hydrologiska förhållanden.
- ❖ Torrträd får ej fällas.
- ❖ Byggandet av skogsbilvägar eller andra ingrepp som fragmenterar bestånden av västlig taiga i området får ej utföras.
- ❖ Epifytiska lavar har svårt att överleva i kontakt med luft som i alltför hög grad bär på sura eller försurande substanser som svavel- och kväveoxider.

Näringsrik granskog

Vid bäckens början i den norra delen finns ett sumpartat område med gammal granskog på styltrötter samt en del död ved. Lämnas området orört finns det goda förutsättningar för sällsynta arter att etablera sig här. Längre söderut finns en sänka kring bäcken som delvis är fördjupad till ett dike. Här växer gammal granskog med inslag av grova granlångor. Intill bäcken i söder finns också tre gamla grova lindar. På två av dem växer ganska rikligt med lunglav. I området finns också ett flertal gamla tallar med ganska stor och grov krona.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus för naturtypen:

- ❖ Området skall lämnas för fri utveckling. Eventuella skogsbruksåtgärder får endast ske i naturvårdande syfte.
- ❖ De äldre träden får ej avverkas eller skadas så att deras livslängd förkortas
- ❖ Mängden yngre gran skall minska men inte i så hög grad att återväxten av gran äventyras.
- ❖ Virkestransporter eller körning med andra tyngre fordon får ej tillåtas annat än på vägar som tidigare utnyttjas för detta ändamål.
- ❖ Åtgärder inom eller utanför objektet som kan påverka hydrologin skall undvikas.

Grön sköldmossa

Grön sköldmossa har ett mycket anspråkslöst vegetativt stadium och det är i stället den gröna, skaftade sporkapseln som ger mossan dess karaktäristiska utseende. Arten har en vid världsutbredning men är sällsynt i Norden. I Sverige är den vanligast i Uppland, Sörmland och Östergötland samt i området väster om Väneren. Till skillnad från flertalet andra arter typiska för grov gammal ved av gran är utbredningen sydlig och arten förekommer knappast alls ovanför norrlandsgränsen. Arten växer på multnande stammar och stubbar på frisk – fuktig mark, främst i barrskog. Substratet är i regel granved som är riktigt murken och mjuk, men den förekommer även på tall och diverse lövträd. Vanligtvis finns endast några få sporkapslar på varje låga. De substrat som mossan föredrar är relativt kortlivade och därför är det viktigt att det finns en kontinuerlig tillgång på lämplig ved inom spridningsavstånd på varje lokal. Arten förväntas normalt kunna sprida sig som mest 1 m vegetativt, och effektivt 1 km med sporer under en 10-årsperiod.

Förutsättningar för gynnsam bevarandestatus för arten:

- ❖ Grön sköldmossa sprids med sporer över relativt korta avstånd vilket kräver en god och kontinuerlig tillgång på död granved i tid och rum.

Hotbild – vad kan påverka Natura 2000-området negativt?

Nedan följer en beskrivning av några hotbilder mot naturvärdena inom Natura 2000-området. Det kan naturligtvis finnas fler men avsikten med detta stycke är att

beskriva några tänkbara hot. I dagsläget är de flesta hot reglerade i föreskrifterna för naturreservatet.

***Västlig taiga**

- ❖ Alla former av skogsbruk i eller i direkt anslutning till området.
- ❖ Markberedning och annat som förändrar hydrologin.
- ❖ Anläggande av skogsbilvägar.
- ❖ Att död, torr ved kan utnyttjas av friluftslivet till eldar.
- ❖ Körning med tunga skogsfordon på otjälad mark.
- ❖ All form av exploatering som bebyggelse, vägar, master etc.
- ❖ Åtgärder inom eller utanför objektet som avsevärt kan påverka hydrologin inte får utföras.

Näringsrik granskog

- ❖ Minskning av andelen lövträd och hassel vilket kan leda till en försurning i markprofilen.
- ❖ Avverkning av grova granar.
- ❖ All form av exploatering som bebyggelse, vägar, master etc.
- ❖ Borttagande av död ved, t.ex. för eldning (friluftsbaser).
- ❖ Ökat uppslag av gran på örtrika, näringsrika marker.

Grön sköldmossa

- ❖ Skogsavverkning och minskad tillgång på död ved av lämpliga träslag och av rätt dimensioner och nedbrytningsgrad
- ❖ Kraftiga stormfällningar som medför generationsglapp av gammal gran.
- ❖ Artens låga numerär i området och risken att slås ut av tillfälliga händelser.
- ❖ Områdets ringa areal, vilket innebär en viss risk för att substrat i tillräcklig mängd för artens fortlevnad under vissa perioder inte kommer att finnas.

Gällande regler

Enligt 7 kap 28§ MB krävs tillstånd för att bedriva verksamheter eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön eller störa utpekade arter i ett naturområde som har förtecknats enligt 27§ Miljöbalken, dvs ett Natura 2000-område. Tillstånd krävs inte för verksamheter och åtgärder som direkt hänger samman eller är nödvändiga för skötsel och förvaltning av området.

För att kontrollera om tillstånd krävs för någon åtgärd – Kontakta länsstyrelsen

Bevarandestatus idag

Naturtyp	Gynnsam bevarandestatus (ja/nej)	Kommentar
*Västlig taiga	Ja	
Näringsrik granskog	Ja	
Art		

Grön sköldmossa	Ja	
------------------------	----	--

Förslag till bevarandeåtgärder med tidplan

Efter basinventeringen kan bevarandeåtgärder preciseras.

Uppföljning av bevarandemål

När basinventeringen genomförts kan mer noggranna uppgifter lämnas.

Exempel på arter i området

Kärlväxter

Skogsbräsma

Cardamine flexuosa

Gullpudra

Chrysosplenium alternifolium

Spindelblomster

Listera cordata

Lavar

Skriftlav

Graphis scripta

Gammelgranlav

Lecanactis abietina

Kortskaftad ärgspik

Microcalicium ahlneri

Bårdlav

Nephroma parile

Lunglav

Lobaria pulmonaria

Rostfläck

Artonia vinosa

Grå vårtlav

Acrocordia gemmata

Liten spiklav

Calicium parvum

Tunn flarnlav

Hypocenomyce friesii

Grynig blåslav

Hypogymnia farinacea

Mossor

Stubbspretmossa

Herzogiella seligeri

Vedtrappmossa

Anastrophillum hellerianum

Skogshakmossa

Rhytidiadelphus subpinnatus

Långflikmossa

Nowellia curvifolia

Flagellkvastmossa

Dicranum flagellare

Guldlockmossa

Homalothecium sericeum

Fällmossa

Antitrichia curtipendula

Grön sköldmossa

Buxbaumia viridis

Källpraktmossa

Pseudobryum cinclidioides

Svampar

Aspticka

Phellinus tremulae

Gröntoppig fingersvamp

Ramaria apiculata

Mjukporing

Anomoporia bombycina

Grangråticka

Boletopsis leucomelaena

Kungsspindling

Cortinarius elegantior

Blånande lökspindling

Cortinarius purpurascens

Violspindling

Cortinarius violaceus

Skarp dropptaggsvamp

Hydnellum peckii

Svavelrisk

Lactarius scrobiculatus

Grovticka
Taggfingersvamp
Fjällig taggsvamp
Rosenhätta
Rödgul trumpetsvamp

Phaeolus schweinitzi
Ramaria spinulosa
Sarcodon imbricatus
Mycena rosella
Cantharellus lutescens

Skalbaggar

Bronshjon

Callidium coriaceum

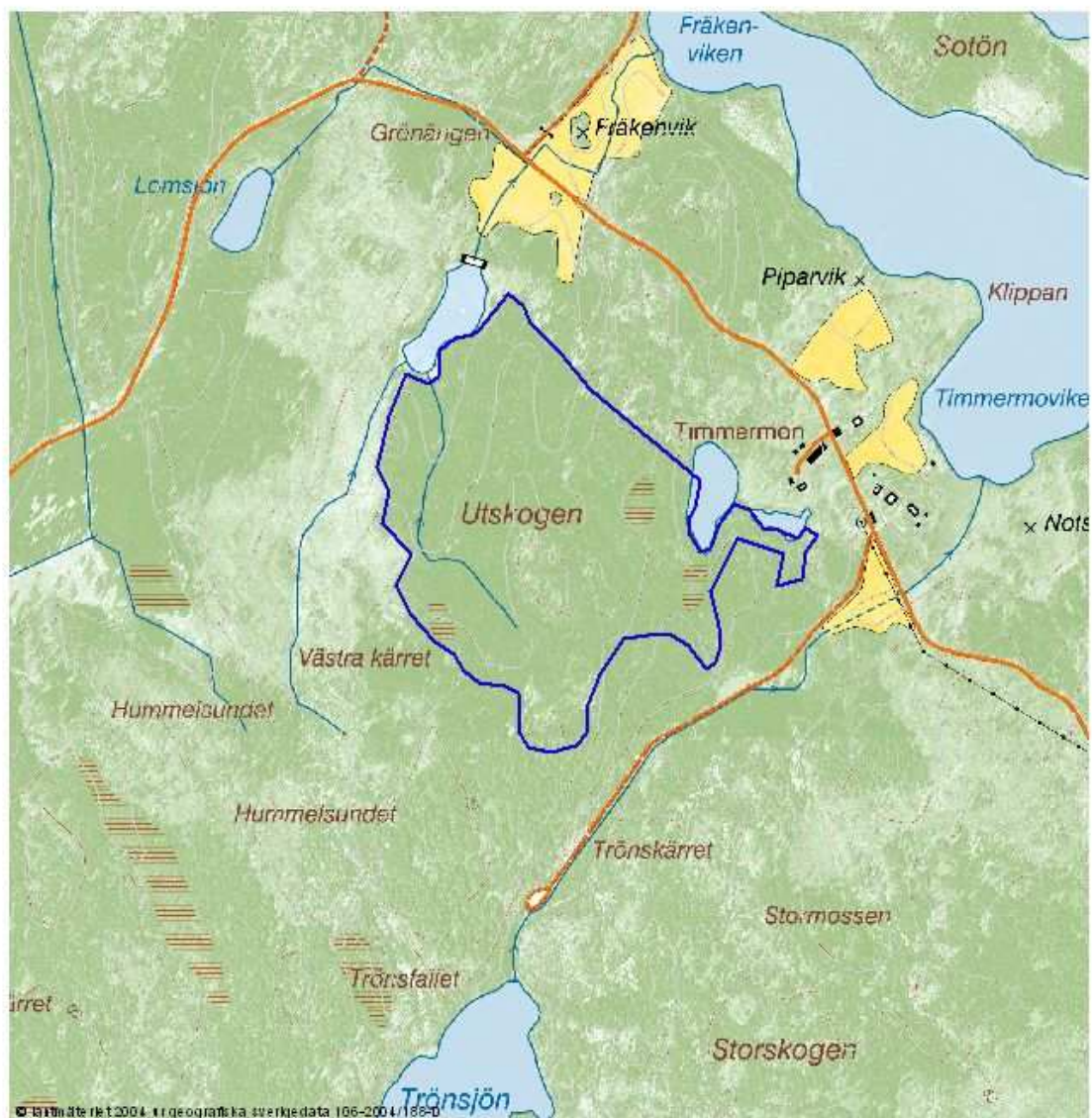
Referenser

Länsstyrelsen i Södermanlands län 1991: Sörmlands Natur. Naturvårdsprogram.
Registerblad. Riksintresse för naturvård. NRO 04010, Likstammen- Trön.
Skötselplan för Timmermons naturreservat. Dnr: 511-2523-2003.

Inventeringar

Äng och betesinventering 2002-2004
Nyckelbiotopsinventering

Kartor se bilaga

Skivraskogen
SE 0220429

Yttergräns Natura 2000-området

Skala 1:10 000

2006-02-27